



gyoni ceusushoz kötött esküdtképeség mellett a censuson kívül állók roppant tömege csak elnyomatást és nem igazságszolgáltatást fog várni az esküdtektől.

Nem vagyoni, hanem értelmi censushoz kellett volna kötni az esküdtképeséget.

Az irni olvasni tudás teljesen elegendő kvalifikáció a képviselői állás megszerzéséhez, miért nem lenne ez elég az esküdteknek is?

Az esküdtszékek szelleméhez ilyen megállapítás annál is inkább illenék, mivel a mostani rendelkezés mellett, hogy t. i. az esküdtek szolgálati lajstromát egy három bíróból és két, a törvényhatósági közgyűlés által választott 8 bizalmi férfi által behívott tagokból álló bizottság állítja össze, nagyon is tág tere és beleszólása van a törvényszéki elnöknek, ami megint csak bizalmatlanná teszi a társadalom egy nagy részét az esküdtszékek iránt. Itt is tulsulyt kellene adni a laikus elemnek s elég lenne csak egyetlen bírósági bizottságban.

Az új bűnvádi eljárás többi paragrafusaira észrevételeinket legközelebbi cikkünkben tesszük meg.

### Kritikus napok.

Az összeférhetlenségi botrány nagyon lejárt a liberális párt és a kormány tekintélyét és a legérzékenyebb oldalán érintette a mameluk-tábor, azon az oldalon, mely a bugyélárist rejtegeti. Még fájdalmasabban érzi azonban Bánffy az erkölcsi vereséget, melyet a közvélemény előtt szenvedett s melynek veszedelmes következménye abban is mutatkozik, hogy a szabadelvű pártban is kezdik felmondani az engedelmisséget és az érdek által összetartott nagy tábor fészkelődni, elégedetlenkedni kezd, mint a megbolygatott hangyaboly. Ez a magyarázata a Bánffy sietős kapkodásának, melylyel a revideáló bizottságot megválasztotta.

De ezzel egyuttal bosszút is állott a frondörökön, kiket e bizottságból mind kihagyott.

A pártban beállott forogás határozott jele különben az is, hogy gr. **Andrássy** Tivadar a mentelmi bizottság elnökségéről lemondott s így ott most az ellenzék jutott többségre.

E bizottság az összeférhetlenségi esetek tárgyalására a következő napokat tűzte ki:

Május 3-án: Hieronymi Károly és Enyedi Lukács (Agrár-bank).

Május 5-én: Rosenberg Gyula és Tisza István (Adria).

Május 7-én: Benke Gyula, Neumann Ármán és Sámuel Lázár (Országos zálogkölcson részvénytársaság).

Május 12-én: Sulyovszky Dezső (Állami birtok-bérlés).

Május 14-én: Polyák Béla (Waggon-kölcson).

### A miniszterelnök hadsegéde.

Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsosi czímmel és jelleggel felruházott miniszterelnökségi osztálytanácsosnak a király — mint a hivatalos lap jelenti — a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta. — A legtöbb országos választások alkalmával tudvalevőleg Jeszenszky Sándor volt a miniszterelnök hadsegéde s a szabadelvű párt választási hadjáratának vezérkari főnöke.

### A szigetvári választás.

**Bartha** Miklós a kerület több községében óriási hatással mondotta el programbeszédét. A választók száza hallgatták mindent beszédét, melyhez őszinte és nagy lelkesedéssel fogadtak. A választás kedden lévén az idő rövidsége folytán egyes községekben **Ugron** Gábor, **Várady** Károly dr., **Falussy** dr. és **Förster** Aurél fejtették ki **Bartha** programját, kikhez ugyszólván minden órában újabb és újabb csapatok szegődnek. Ma este Szigetvárra érkeztek: **Dr. Holló** Lajos és **Polonnyai** Géza országgyűlési képviselők is, a kik **Bartha** Miklós támogatása céljából a választás végéig ott fognak maradni.

### Az erzsébetvárosi választások.

A Csajághy-párt jelöltje: **Csajághy Béla** dr. ma délután mondotta el beszédét a kerepesi-ut

64 számú ház tágas udvarán. **Lukácsy** Miklós elnöki megnyitója után **Sismann** Demeter al-elnök fölkérte Csajághy programbeszéde megtartására, mire Csajághy kifejtette nézeteit. Szabadelvűpartinak mondotta magát, a ki pont-ról-pontra elfogadta azokat a kívánalmakat, a melyeket a legfelsőbb királyi trónbeszéd az országgyűlés megnyitásakor a parlament teendői gyanánt megjelölt. A kvóta-kérdés megoldásánál csak a haza érdekeit fogja szem előtt tartani. Kijelentette azt is, hogy nem barátja sem az országos sem a helyi életben a külön érdekek szövetkezésének. — A Csernátóny-párt végrehajtó-bizottságá, hétfőn délután 6 órakor az Orient-szálló nagytermében ülést tart, a melyben a választás napján teendő intézkedéseket beszéli mag. — Ma tartotta különben programbeszédét **Fektor** Ferenc is aki kijelentette, hogy habár szabadelvű, nem feltétlen támogatója a kormánynak. — A Devecics-párt is mára hirdette jelöltjének programbeszédjét, de a jelölt hirtelen megbetegedése miatt elmaradt az.

### A kormány ünnep utáni munkaprogramját

teljesen megzavarta a képviselőház igazságügyi bizottsága azzal a határozatával, hogy a bűnvádi eljárás életbeléptetéséről rendelkező törvényjavaslatot csak április 28-án fogja tárgyalni. Meglehetősen élénk vita előzte meg, mint értesülünk, ezt a határozatot. Erdély miniszter a tárgyalás megkezdésének időpontjául az április 21-ét javasolta, azzal a megokolással, hogy kívánatos lenne, hogy a bizottsági jelentés április végével a Ház elé kerüljön, mert csakis ebben az esetben válnék lehetővé, hogy a Ház plenumában május elején napirendre kerüljenek az esküdtszéki és a bűnvádi eljárást életbeléptető törvényjavaslatok; holott ha a bizottsági tárgyalás későbbre marad, igen könnyen megtörténhetik, hogy mindkét törvényjavaslat leszorul az idén a napirendről, mert május közepe tájától kezdve egyéb fontos ügyek fogják a Ház tevékenységét kéri. A miniszter javaslatának határozottan ellene nyilatkozott **Emmer Kornél**, a ki különösen arra utalt, hogy a bizottság tagjainak nem volt eddig kellő idejük a törvényjavaslat tanulmányozására s ellene szóltak az ellenzéki bizottsági tagok is, főképpen azzal a motiválással, hogy méltányosan nem is lehet kívánni azoktól a bizottsági tagoktól, a kik

menthetetlen, akkor — **Bücher** szerint — kiviszik a kasból és vesztére hagyják. A hullákat is kivetik a fészekből, mert miként testüket, úgy a fészket is szeretik tisztán tartani. Ha a boly népessége nagyon elszaporodott, egy rész kivándorol és új fészket alapít. Szomszédos fészkek barátságban élnek, utakkal közlekednek s egy gyarmatot képeznek.

Egy bolyhoz vagy gyarmathoz tartozó s általában barátságos hangyák megismerik és nem bántják egymást. De az idegent ismerik és ha közüjük kerül megölik. Darwin kísérletképen 24 óráig **Asa** foetidával töltött edénybe zárta a hangyákat; de az erős szag daczára, mely ezeket átjárta, társaik csakhamar megismerték.

A hangyaállam fennállása természetesen az anyahangyáktól függ. A termékenyítés néha a boly tetején vagy a bolyban történik; de többnyire a nászuton. A bolyban felnőtt fiatal (szárnyas) nyöstények és hímek napokig tartó nyugtalanság után valamely csendes meleg nyári (július—szeptember) napon ellepik a boly tetejét s többnyire este felé felrepülnek nászutra. Az ilyen hangyarajok némely füst-felhő gyanánt lebegnek a toronyok körül. A levegőben megtermékenyített nyöstények leszállanak, kitépik saját szárnyaikat, melyek most már csak akadályul szolgálnának, s egy részüket a munkások befogják és fészükbe viszik anyáknak. A nyöstények másik része pedig leszállta után lyukat fur a földbe és **Huber Péter** szerint a munkások segélye nélkül új tele-

pet alapít. A hímekkel ezentúl senki sem törődik; a munkások vesztükre hagyják őket.

A megtermékenyített nyöstényeket a munkások a fészkek legalsó kamráiba zárják, ott gondozzák, tisztogatják és szájukból édes nedvekkel táplálják. A tojást, melyet az anya letesz, azonnal átveszi egy munkás és külön kamrába viszi, hol a munkások dajka módra gondját viselik. Nyalogatják, hogy el ne száradjon, hanem nőjön, kor és nagyság szerint osztályozzák (?), tisztogatják, kihordják a meleg napra, hogy érését és kikeltét sietessék. A kikelt ügyefogyott álcákat a munkások előgyomrukban töltött nedvvel (mintegy tejjel) etetik, nyalogatják, tisztogatják, szóval ezeket is gondozzák. Reggel a boly felső emeleteibe viszik azokat, hogy ott meleget kapjanak, később ismét a boly pinczéjébe, hogy meg ne ártson nekik a nagy forróság. Hasonlóképen viselik gondját a báboknak (az u. n. hangyatojásnak): ezeket is tisztogatják, kihordják a napra, ott őrzik estére vissza viszik. Veszély idején első dolga a hangyáknak a tojásokat és bábokat megmenteni s a fészkek aljára hordani. Mikor pedig annak ideje elérkezik a gubót felszakítják, hogy az új hangya könnyebben kibujhasson.

Vannak a hangyák életében tünemények, melyek e parányi állatkák társaságát különösen hasonlóná teszik az emberi társasághoz. Ilyenek kiváltképen a hangyák házi állatai harcra és barátságai, rabszolgái és állítólagos földmívelése.

Azon hangyák melyek nem magyakkal

táplálkoznak, igen szeretik a levelész (Aphis) s más hasonló rovar testéből kifolyó mézfélé édes nedvet. Hogy ehhez hozzájussanak, csápjaikkal addig csiklandozzák az említett rovarokat, míg azok édes nedvüket kibocsátják. Némely hangyafajnak, pl. mexikói mézhangyának (*Myrmecocystus mexicanus*) pedig külön nemetlen kaszt van, mely mézet választ ki s ez szolgál a boly lakóinak fejlődés tehen gyanánt. E méztartó hangyákat külön kamrákban tartják. Ha a munkás éhes, csápjával megérinti méztartó társát, mire ez kibocsátja a potrohában felhalmozott mézet.

Sőt mi több a hangyák foglyul ejtik a levelészeket vagy szükség esetén a kabócákat azokat hazaviszik, otthon táplálják és fejik, mint az ember a tehenet. Néha még a levelészek tojásait is összeszedik, fészükben kikeltik és felnevelik; azután a közeli fákra s egyéb növényeken elhelyezik és őrzik. Máskor nem is fogják a levelészt, hanem meghagyják a növényen vagy fán, melyen él; sőt néha a fákra házikót — mintegy istállót építenek neki sárból, hogy el ne illan hasson és azután odajárnak fejni. Néha két boly harcra is keveredik a levelészekért. Szóval a hangya, mint az emberi életből vett hasonlaltal mondják, *baromtenyésztést* üz.

A legtöbb hangyafaj *harcias* és vérengző állat. Saját fájával és idegen fajokkal gyakori és elkeseredett harcokat folytat rendszeren az élelemért vagy fészekért. Különben ha idegen hangyák találkoznak, azok minden különös ok

nem tartózkodnak Budapesten, hogy már április 21-én megszakítsák a többi hónapi szünetet. A kadatlan ülésezéssel jól kiérdemelt szünetet. A bizottság elnöke szavazással akarta eldönteni azt a kérdést, hogy mikor üljön a bizottság össze; György Elek azonban figyelmeztette, hogy ily kérdésben nincs helye a majortételnek. Ha erőltetik a dolgot, sztrájkolni fogunk, nem jelenünk meg az üléseken, tették hozzá a bizottság más tagjai. Végre is engedni volt kénytelen a miniszter és a többség eként a Ház szünete utáni első képviselőházi ülés napjára tűzte a bizottsági tárgyalás folytatását, a mely határozat jóformán kizárja azt, hogy az esküdtbírói és a bűnvádi eljárást életbeléptető törvényjavaslatok május elején napirendre kerülhessenek a képviselőház plenáriumában.

## Az új polgármester.

— A szabadelvű párt küldöttsége dr. Bulyovszky Józsefnél. —

A szabadelvű párt szombaton tartott értekezlete alkalmával elhatározta, hogy jelöltjét: dr. Bulyovszky József kir. ügyészt küldöttségileg felkeresi s felajánlja neki a polgármesteri jelöltséget. A küldöttség tagjai tegnap délelőtt 11 órakor gyűltek össze a Széchenyi téri kioszkban s innen vonultak a Tisza-féle házba, Bulyovszky lakására. A küldöttségben Hlatky Endre vezetése alatt résztvettek:

Mezey Mihály, Farkas Izidor, Huszka Gyula, Mihelffy Adolf, dr. Radó Ignác, dr. Moskovits József, Moskovits Miksa, Frankó József, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Kunz Gusztáv, Reismann Mór, Busch Dávid, Bognár Sándor, ifj. Kohn Sámuel, Papp György, Müller Salamon stb.

A küldöttség szónoka Hlatky Endre ügyvéd volt, ki kifejtette, hogy a szabadelvű párt jól tudja, hogy mily nehéz feladat Nagyváradon a polgármesteri szék betöltése, de a szabadelvű párt éppen azért jelölte dr. Bulyovszky Józsefet, mivel teljes tudatában van annak, hogy az ő működése meg fog felelni a hozzá fűzött várakozásoknak s ebben a reményben kéri ő is, hogy fogadja el a jelöltséget.

Dr. Bulyovszky József a következő szavakban válaszolt:

»Mélyen meghatva nagy köszönettel veszem meg a bizalmuk szíves nyilvánulá-

sát s habár eddigi közpályán tett működésem közvetlenül nem is hathatott szeretett városunk fejlődésére mégis e kiváló megtiszteltetés azt hiszem a közpályán hazánk érdekében kifejtett működésem eredményének köszönhetem.

E város ügyét, mint e város régi polgára mindenkor figyelemmel kísértem s meggyőződésem, hogy becsületes és kitartó munkával városunk fejlődését gyorsabb lépéssel előmozdítani lehet. Megvannak erre nézve városunkban a kedvező feltételek, melyek közül első helyen áll e város képviselőtestületének magas intelligenciája s polgárainak a közügyekben való önzetlen közreműködése; oly kincs ez a városnak, mely nagy vagyonnal felér.

Azt hiszem tisztelt uraim, hogy ezuttal programot tőlem hallani nem óhajtanak; remélem, hogy erre törvényes megválasztásom után lesz alkalom, a hol részletesen fogom tájékoztatni önöket és Nagyvárad város közönségét arról, hogy egyfelől városunk fejlődését, másfelől anyagi helyzetét tekintve mit s minő alkotásokat tartok szükségesnek s minő sorrendben képzelem azokat keresztül vihetőknek; de egyet ezuttal is jelezhetek és ez a fáradhatlan becsületes munka, melylyel tapasztalataim szerint nagy sikereket lehet elérni.

Legyenek meggyőződve, hogy kitüntető bizalmukra magamat érdemessé tenni igyekszem s ezen reményben és akarat mellett a jelöltséget köszönettel elfogadom.

Az önzertes szavak jó hatást gyakoroltak a szabadelvű párti küldöttségre s élénk éljenzéssel fogadták azt.

A küldöttség abban a biztos tudatban távozott, hogy a Bulyovszky megválasztása ezek után bizonyos.

## Székelyhid ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Fényes ünnepélyt rendezett vasárnap délelőtt Székelyhid hazafias közönsége. Az ünnepélynek már a múlt héten kellett volna lefolynia, azonban a kellemetlen idő miatt el kellett halasztani, mivel az utak oly rossz karba jutot-

tak, hogy valósággal lehetetlen volt némely faluból megközelíteni Székelyhidat.

Székelyhid közönsége, mint már említettük, Magyarország ezredéves fennállásának emlékére közadakozás útján egy emlékoszlopot készített, melyhez a közönség is tetemes összeggel járult, ezt az emlékoszlopot leplezték le vasárnap nagy közönség jelenlétében.

A emlék-obeliszk az Árpád-téren áll s sziléziai szürke gránitból faragott alapzatával együtt 4 méter magas. Éjszaki oldalán levő lapján felül a következő felírás van bevésve: »Független és erős csak munkás nép lehet« s alatta: »Hazádnak rendületlenül légy hűve oh magyar.« Délfelé fordított lapján felül »896—1896.«, alatta: »Mig egy magyar szív feldobog, Árpád honja élni fog«; nyugoti oldalán: »Magyarország ezeréves fennállásának emlékére emelte Székelyhid város közönsége 1896. évben.« Az obeliszk díszes vasráccsal van bekerítve s Boros Ignác debreczeni kőfaragó műve.

Délelőtt 11 órakor mozsarak dörgése hirdette az ünnepély kezdetét s a nap jelentőségét.

Az Árpád-téren körülbelül 800 főnyi közönség jelenlétében folyt le az ünnepély melyet a székelyhidi polgári dalárda Dr. Salamón József vezetése mellett a »Hymnusz«-szal nyitott meg. Ennek befejeztével Magyar Miklós ügyvéd magas szellemű hazafias beszédben fejtegette az ezredévi emlék emeltetésének célját.

Utána Fándly József főjegyző lépett az emelvényre s mint a szoborbizottság elnöke szép szavak kíséretében adta a szobrot az előjáróság gondozása alá.

Bokor István községi bíró megköszönve az emlékoszlop létesítő bizottságnak fáradozásait s az oszlopot a közönség nevében átvette s kérte a közönséget, hogy az emlékoszlop iránt hazafiai ihlettel viseltessék.

A 4 méter magas impozáns oszlopra több díszes koszorút raktak fel, mialatt a dalárda a »Szózat«-ot s végül egy indulót énekelt el. Délben az ünneplő közönség bankettre gyűlt a nagyvendéglőbe, hol pohárköszöntőkben nem volt hiány. Délután az Árpád-téren nagy nép-ünnepély fejezte be a sikerült ünnepélyt.

## M. D. Sz. kongresszusa.

Folynak a készülődések ma a nagy napra, melyet az ország ifjusága körünkben fog tölteni. Vasárnap délelőtt egy Örley Dénes, Millye Gyula és Puskás L. Béla tagokból álló küldöttség tisztelgett Schlauch Lőrincz Ó Eminen-

nélkül is többnyire összevesznek. Vannak rablófajok, melyek más fajok élelemkészletét elrabolják, vagy azok fészkeit foglalják el.

Némely hangyafajok állandóan lopásból élnek. Más hangyafajok fészkeinek szomszédságában, vagy az idegen fészkek alatt a földben készítik lakásukat s alkalom adtán oda beosonnak, s ellopják amihez férnek, sőt megeszik az idegen petéket és bábokat is. (Igy pl. Soleopsis fugax).

Harc közben a hangyák rendszeren rágóikkal ártanak egymásnak s némelyek az ejtett sebbe hangyasavat fecskendeznek. A rablóhangyák rendszeren ellenségük fejét furják keresztül rágóikkal (mandibulá). Állítólag a harcoló hangyák még kineznek is egymást. Harc közben a hangyák dühe néha oly fokra hág, hogy egészen oktalanná teszi őket: nem találják az utat, saját rabszolgáikat sőt társaikat is összemarják.

A hangyákat mesterségesen is össze lehet vesztetni, ha ellenséges fajokat egymás mellé, vagy két raj közé valami koncot teszünk. Egyfajbéli hangyák a harc után kibékülnek, sőt barátságot, mintegy szövetséget kötnek. Ha csata közben kifáradnak, fegyverszünetet tartanak, illetőleg megpihennek.

Csak egy boly vagy egy gyarmat lakói közt van állandó egyetértés. Az ily barátságos hangyák egymáson segítenek, a munkában összeműködnek, egymást védik, ápolják, néha hordozzák és megszopják. Együtt nevelve különfajú, sőt ellenséges fajú hangyák is összeba-

rátkoznak. Azonkívül a hangyák néha más fajta rovarokat, vagy azok álcáit fészkeikbe lakótársak gyanánt befogadják.

A hangyák harcira fő okul és alkalmul szolgál a rabszolgatartás. Vannak fajok, melyek más hangyákat megtámadnak, azok álcáit, bábjaikat és egy-két napos kicsinyeit elrabolják, hazaviszik s belőlük rabszolgákat nevelnek. Felnőtt hangyákat a rabszolgatartók soha sem rabolnak, mert ezek már nem szokták meg a rabságot. Néha különben a hangyák egyéb rovarokat is (poloskafajokat) rabszolgává tesznek, pl. teherhordásra kényszerítenek. A rabszolgákat rendszeren jól tartják; azok minden munkában, néha még a harcban is részt vesznek vagy egyedül azok dolgoznak; de némely rabszolgatartóknál a bolyba vannak zárva. Állítólag néha a rabszolgák fel is láznak. Rendszeren azonban a rabszolgák oly jól érzik magukat, hogy háboru esetén néha uraik oldalán harcolnak fajrokonai ellen.

Az európai rabszolgatartó fajok a következők:

1. *Formica rufescens* (*Polyergus rufescens*, *Amazone*). Déli Európa (hazánkban a Rákosmező) lakója.
2. *Form sanguinea*.
3. *Strongylognathus testaceus*.

Az amazon-hangya rabszolgája a *Form. fusca* és a *Form. rufibarbis* (seu *cunicularia*). Maga az amazon — him, nőstény és nemetlen egyaránt — nem dolgozik, fészket nem épít, élelem után nem jár, kicsinyeit nem gondozza, hanem mindent rabszolgájára bíz. Ha el kell

hagyni a fészket s ujat építeni, e felett a rabszolga határoz; sőt a rabszolga szállítja urait is. Az amazon maga még nem is eszik, hanem a rabszolgák rakják szájába az ételt. Ez onnan van, mert sem dolgozni, sem magától enni nem tud; harapófogó alakú rágói egyébre sem alkalmasak mint a harcra. Azért teljesen rabszolgáitól függ, ezek gondozzák kicsinyeit, ezektől kér enni ha éhes; rabszolgái nélkül éhen vész, mint kísérletek bizonyítják.

De amely éhettelen az amazon a munkában, épp oly bátor és dühös a harcban; úgy hogy ötvenszer annyi ellenséget is megszalaszt és kis csoportban egész nagy bolyokat megtámad.

Az amazon hangya nyár végén és ősz elején verőfényes délután indul rabló útjára. Először kémeket küld ki a kirabolható fészkek felkutatására, és csak azután kél utra a sereg. A rablók egy része otthon marad, csak néhány száz, néha egy-kétezer vonul ki a hadjáratra, melyben ahogy Büchnernek látszik, mindig egy kis csoport viszi a vezér vagy inkább tanácsadó szerepét. Néha azonban maguk a rablók közt is viszály támad, mely kockáztatja a kirándulás sikerét.

A rablócsereg a szag után szimatolva eljut a *Formica fusca* vagy a *cunicularia* bolyához; oda betör s elrabolja az álcákat és bábokat. A megtámadottak néha igen bátor védekezés után addig, míg a veszély elmúlik, a közeli növényekre menekülnek kicsinyeik egy részével, melyet esetleg megmenteniök sikerült. Szerencse a menekülőkre, hogy az amazon a növé-

czájánál, megköszönvén Ő Eminenciájának azt a kegyet, a melylyel a kongresszus védnökségét elfogadni méltóztatott.

Ő Eminenciája a legszívesebben fogadta az ifjuság küldöttségét s megígérte, hogy a megnyitó gyűlés előtt a fehér papok templomában a szentmisét személyesen fogja szolgálatni, valamint a megnyitó beszédet ő fogja tartani.

A központi bizottság felállította irodáját s ez uton értesíti az ifjuságot az a közönséget, hogy minden dologban 9—10-ig jelentkezhetnek II-ik emelet »Ifjusági egyletek« helyiségében.

Az elszállásoló bizottság ismételt felkéri a n. érdemű közönséget, szíveskedjenek bejelenteni, hogy ki s hány tagot fog vendégül tekinteni. Itt közöljük az eddig jelentkezettek névsorát:

#### Budapestről:

Joghallgatók segélyegylete:

Schindler Aladár  
Petászi Gyula

Bölcsészethallgatók segélyegylete.

Kaczvinszky József

Mensa Académica egyesület:

Lenkey Géza  
Melszner Ernő

Magyar Turista egyesület:

Tunkovszky Gyula

Gyógyszerészet hallgatók nevében:

Maurer Ármánd

Orvostan hallgatók részéről:

Gensery Béla

Egyetemi kórházi egyletből:

Száva Gábor  
Török Pál  
Petrozovich Géza

Egyetemi kör részéről:

Kispál László  
Eördögh Árpád  
Hollósy Tibor  
Vladár Victor  
Perczel Mór  
Zachár Gyula  
Novák István  
Greszler Jenő  
Tury Iván  
Józsa Gyula

Lendvay Imre  
Herczegh Béla  
Sebesi János Miklós  
Kazay László  
Nyáry Béla  
Ortmann Albert  
Mészáros Pál  
Gergely György  
Wladimir Mészáros Lajos

#### Debreczenből:

Ioghallgatók önképzőkörre:

Visky Sándor  
Habókay Béla  
Konrad Ernő

Joghallgatók segítő-egylete:

Abrahám Dezső  
Fél Boldizsár  
Szirmay Gyula

Magyar Irodalmi önképzőkör:

Nagy Gyula  
Kun Béla

Felsőbb tanuló olvasó-egylete:

Balogh János  
Forrás Gyula

Főiskolai gyorsíró-kör:

Sipos Béla  
Mohácsy János

#### Egerből:

A jogliczeum képviselőjében:

Popovics Szilárd  
Ifj. Kovács Kálmán

#### Eperjes:

Joghallgatók testülete nevében:

Sárkány Ernő  
Mandics Dezső

#### Kecskemét:

Jogakadémia olvasókör részéről:

Bánhid Gyula  
Joó Gyula

#### Kolozsvár:

Középiskolai tanárjelöltek nevében:

Abonyi Sándor  
Ifj. Juvé Sándor  
Eggy Sándor  
Kreaner Viktor  
Wasykiewitz Victor

Gyógyszerészet hallgatói részéről:

Száhlender Lajos  
Radimeszky Zoltán  
Ivánkovich Milán

Orvostan hallgatók részéről:

Jancsó Ödön  
Meskó Zoltán  
Ofner Károly  
Csávossy Zoltán  
Fabinyi Rudolf

#### Mármaros-Sziget:

Joghallgatók részéről:

Kiss György  
Dancs Szilárd

#### Pozsony:

Joghallgatók segély-egyletétől:

Rajcsányi Gyula

Budapesti m. kir. állatorvosi akadémia részéről:

Pischl János  
Prokosch Gyula

## UJDONSAGOK.

\* **Vendégek a bibornok jubileumára.** *Schlauch Lőrincz* bibornok, megyés püspökünk május 2-án tartandó aranymiséje alkalmából — mint értesülünk — számos igen magas vendég fog Szent László városába érkezni. A magyar püspöki karból jelen lesznek: *Vaszary Kolos* bibornok-hercegprímás, esztergomi érsek, *Császka György* kalocsai érsek metropolita, báró *Hornig Károly* veszprémi püspök, *Dessenffy Sándor* csanádi püspök, *Steiner Fülöp* székesfehérvári püspök, *Ivánkovich János* rosznyói püspök.

Továbbá báró *Dániel Ernő* m. kir. kereskedelmi miniszter, *gróf Csekonics Endre* v. b. t. tanácsos, magy. sz. korona veres kereszt egyletének elnöke. Őt tagu küldöttség élén *Latinovics Gábor* v. püspök, szentjohanni apát. *Gróf Batthany József*, Budapesti általános poliklinika 2 tagu küldöttsége. *Falk Miksa*, *Mikszáth Kálmán* képviselők. *Németh Péter* curiai bíró stb.

nyekre nem tud felmászni. Néha azonban a megtámadottak üldözőbe veszik a rablókat és a zsákmány egy részét visszaveszik, sőt a támadókból egyeseket foglyul is ejtenek; de az utóbbikat az amazonok rendszeren kiszabadítják.

Dolgát jól végezve az amazon, zsákmányával ugyanazon uton (szaglás segítségével) melyen jött, hazatér. Egyesek azonban utközben el is tévednek. Otthon a rablott álcákat és bábokat nevelés végett rábizzák a rabszolgákra. Ezek persze örülnek, ha uraik minét több rabszolgával térnek haza, mert annál többen osztozhatnak a munkában.

Ha a kirabolt fészkekben még rabolni való maradt, az amazon többször is visszatér oda. De néha az is megeshet, hogy a rablóhadjárat sikertelen marad: vagy nem találhatnak kirabolni való fészket, vagy nem tudnak bejutni a megtámadott fészkekbe vagy visszaverik őket. Egy boly egy nyáron 40—45 rablóhadjáratot is rendez, és összeszed vagy ötven ezer rabszolgát.

Néha a rabszolgatartók egymással is harcra keverednek a préda felett; egymás rabszolgáit is erővel elhordják, (de csak az álcákat, bábokat és fiatalokat). Megis, hogy egymás kicsinyeit is elrabolják, de ezeket rabszolgáik megeszik vagy mint hasznavehetetleneket eldobják. Mexicóban és Texasban él állítólag a földmivelő hangya (*Myrmica molificans* seu *Atta malefaciens* seu *barbata*), mely Dr. Linsecom (Linsecum) szerint fészke közelében egy kis darabka földet elsimit abba valami rizsfélé növény (*Aristida stricta* seu *oligantha*) magvait veti, földjét gyomlálja, a polyvát a magból

kiválasztja s a termést a kamarákba hordja. Ha esős időben a termés megázik, a napra teszi azt száradni. Sőt MacCook állítólag Amerika egyéb részeiben is talált a Pheidolegünushoz tartozó földmivelő hangya-fajokat illetőleg e fajoknak egyes fészkeit; máskor azonban ugyanazon faj fészke mellett a szántóföld hiányzott. Annyi bizonyos, hogy a hangyák földművelése mellett csak egy-két tanu van, és sokan kétségbe vonták azt. Maga Ma-Cook is úgy látja, azt hiszi, hogy a látszólagos vetés csak a boly körül talált hasznos növények meghagyásából és más növények kigyomlálásából ered. Még Romanes az állati ész lelkes védője sem tartja a dolgot bebizonyítottnak. Darwin, Büchner és Brehm természetesen szentül hisznek a hangyák földművelésében.

Ujabb időben *gombatenyésztő hangyákról* is beszélnek. Már régen feltűnt, hogy némely braziliai levélarató hangyafaj tömördek különböző falevelet hord össze fészkeibe. Belt Tamás azt állította, hogy a hangyák trágyául használják e leveleket, melyekből táplálkoznak. Möller Alfréd 1890—1892. években Braziliának Santa Catharine tartományában vizsgálta a kérdéses hangyákat, s miután azokat a fogságban is igen sokszor megfigyelte meggyőződött Belt állításának helyességéről. coronata Fabr.)

A boly fenekén van a gombakert mely levél maradványokból készült apró gumócskákból áll; az utóbbiakat számtalan gombaszál (micelium járja át. Ezen szálakon kalarabé alakú apró bunkók teremnek melyek e hangyáknak egyetlen táplálékul szolgálnak. Ezt a

gombakertet a hangyák nagy beesben tartják ha fészük valamiképp szétromlódik a kert anyagát összeszedik s költözéskor magukkal viszik. A kertet valóságos hangyaszorgalommal gyomlálják. A levelekből pépgolyót készítenek, melyet a kerthez ragasztanak, hol a micelium szálak hamar összeszövik azokat. A kert építése a középtemetű nőstények dolga, míg az apróbb nőstények gyomlálnak és a kicsinyeket dajkálják. A gombatenyésztő hangyák vigyáznak, hogy a gomba a szabad levegőre ki ne nőjön.

Egyes hangyafajok a forró égőv alatt néha nagy *vándorlásokat* tesznek; a házakba is behatolnak s minden ehető dolgot elpusztítanak. Hasznosak annyiban amennyiben az ártalmas rovarokat pl. természeteket is teljesen kiirtják.

A hangya élettartalmáról nagyon eltérő nézetek vannak. Brehm szerint az anyahangya egy évnél valamivel tovább, a munkás rövidebb ideig él; a him pedig még a munkásnál is rövidebb életű. A nemtelen hangya életét Oerty is csak egy évre teszi. Lubbock tenyésztett hangyái közt azonban, mint Büchnerél olvassuk, némelyek 5—8 évig éltek, sőt némely királynők 13—15 évig.

Az egész földön eddig mintegy ezer kétszáz ötven hangyafaj ismeretes; Európában magában száznál több faj és harmincnél több nem (genus). Egyes fajok még különböző változatokra oszlanak. A hangyák ösztöne a részletekben csaknem fajonként változik, de a lényegben valamennyinél megegyez. Az Európában élő 106 fajból Magyarországon is előfordul 51 faj.



séggel betöltött állásától, hogy új és nagyobb állását elfoglalhassa. A nagyváradi kir. ügyészség egyik tehetséges tagját veszteli benne, a derék tisztviselő örvendetes kitüntetéséhez mi is szívből gratulálunk.

\* **Emlékünnep Nagyszalontán.** A szomorú emlékeztető 1847. április 17-iki nagy tűzvész 50 éves évfordulati napját Nagyszombaton ünnepli meg Nagyszalonta község közönsége. Reggel 8 órakor megkondulnak az összes harangok s a közönség az ev. ref. templomba vonul, hol a hatóságok, hivatalok, Nagyszalonta város képviselőtestülete és előjárósága testületileg jelennek meg. A szomorú nap emlékére s a hamvából kiépült virágzó város jövőéért, Széll Kálmán ev. ref. esperes mond imát.

\* **Kocsi karamból.** Könnyű végzetessé válható szerencsétlenség történhetett volna tegnap a kolozsvári utca elején levő utkeresztelésnél, hol három vidéki kocsi szembe és oldalt találkozza egymással oly erővel galyodtak össze, hogy az egyik kocsi felbillent és Sírján Györgyét barátságosan a következőre dobta, kinek azonban komolyabb baja nem esett. bár a kerekek alá nem került. A másik kocsi elragadt lovat pedig Szabó Gábor rendőrbiztosnak sikerült megfékeznie, még mielőtt kárt tehetek volna.

\* **Szelid intés.** Egy amerikai lap írja: Aki a nyakán levő pattanást gallérgomb gyanánt használja: a ki takarékoságból a vasúti kocsi alá rejtőzik, hogy kikerülje a kalauzt: a ki éjjelre megállítja az óráját, hogy ne kopjék; a ki a tonta kimelése céljából nem tesz pontot az i-re és vonást a t-re: a ki anyja sírhalmát is beveti, hogy ott buzát arasson, még mindig gavallér az olyan emberhez képest, a ki nem fizet elő idején, vagy pedig 2-5 hónapig elfogadja a lapot és a mikor fizetést kívánnak, a lapot azzal küldi vissza, hogy nem fogadtatik el.

\* **Életmentő bohóc** Bukarestben nagy feltűnést keltett a napokban az ottani cirkus bohócának vakmerősége, a melylyel egy embert megmentett a tűzhaláltól. A calea victoriein ugyanis benzinrobbanás történt egy üzletben s a tűz oly gyorsan terjedt tova, hogy a bent levő kereskedő már nem tudott kimenekülni s a nagy füsttől ájultan rogyott össze. Az utca népe azonnal özszeszaladt s minden felől ez a rémült kiáltás hszgzott fel: Egy ember van odabent! Annak daczára azonban senki sem ment az üzletbe, hogy kimentse a kereskedőt. Eppen ekkor fordult be biciklijén a calea victorieire Adolfo, a cirkus bohócza. Mikor megtudta, hogy mi a baj, nem gondolkodott egy percig sem, leugrott biciklijéről és a másik pillanatban az ablakon keresztül beugrott az üzletbe és kihozta onnan az ájult kereskedőt. E közben maga is égési sebeket szenvedett a kezén. A nép persze nagy ovációban részesítette a vakmerő bohócot, a ki a legnagyobb nyugalommal ült fel ismét a biciklijére és egy valcert füttyölve kerekedett el a másik utcába.

\* **Föl, föl, föl Kinába!** Konstantinápolyban mostanában egy francia vodeville-társulat vendégszerepel, mely műsorába Offenbaches Szép Helénáját is fölvette. A Szép Helénában tudvalevőleg Páris azt éneklé, hogy? Föl, föl, föl Krétába, föl Krétába! A konstantinápolyi cenzura azonban — tekintettel az aktuális eseményekre — következőképp változtatta meg a mondást: Föl, föl, föl Kinába, föl Kinába!

\* **Elfogott tolvajbánda.** Érdekes bandát fogott össze a csendőrség Nagyvárad és a vidék területén. Egy tizenöt tagból álló banda ez, mely leginkább liba lopással foglalkozott. Rengeteg libát eltüntettek, míg végre a csendőrség rájött a dologra s ma már tizenöt embert fogtak el. Az elfogatást G. Nagy József bihari csendőr-örsvetető eszközli. A tolvajok leginkább Püspökibe és Biharra valók.

\* **Amerikaiasan.** Sehol sem biztositanak oly nagy szabadságot s jogokat az államok a hölgyeknek, mint Amerikában, a hol a gyengébb nemet az erősebb nem esetleges túlkapásai ellenében még hathatós pártfogásba fogadja a polgári törvénykönyv is. Nem régebbe fogadott el Ohio állam törvényhozó testülete, egy javaslatot melynek értelmében oly házasság, a ki egy nőnek udvarolva magát nőtlenné adja ki, ötezertől tizenötezer frankig terjedő pénzbírsággal s ezenfelül félétől két

esztendeig tartó fogságbüntetéssel büntetendő. Ez pedig korántsem nevezhető enyhe büntetésnek, ha figyelembe vesszük, hogy pusztán udvarlásról s nem házassági ígéretről van szó. A javaslat azon részét, mely férjes nőt is hasonló büntetéssel akar sújtani, ha magát hajadonnak adja ki, a törvényhozó testület nem fogadta el. Bizony az amerikai képviselők szigorubb erkölcs-bírák, mint a miénk, kik sokszor pórul járhatnak, ha a magyar judikatura is magáévá tenné az emittett amerikai törvényt.

\* **Elfogott jómadár.** Schwartz Jakabné váncsodi birtokáról bejött Nagyváradra. Egy házhoz szállt, azonban kocsijáról egy láda, melyben ruhaneműek és tojás volt, rövid idő alatt eltűnt. Az udvaron egy magas szőke embert ismertek fel. — Hajduska Árpád rendőrségi fogalmazó erélyes nyomozást indított s egy hét múlva teljes eredménnyel követte az ügyes vizsgálatot, mert a tettest Papp Tótyer személyében elfogták. Rögtön beismerte tettét s büntetésül Kasztor Ferenczet nevezte meg.

**Kizárólag legjobb készítményű fehérneműek (oroszán védjeggyel) nyak- kendő különlegességek, női és férfi glacé és selyem keztyűk, harisnyák, zsebkendők stb. feltétlenül legolcsóbban és legnagyobb választékban csakis Fábry Testvérek divatárú házában szerezhetők be. Postai rendelések figyelemmel eszközöltnék.**

**x Legújabb és kizárólag a legjobb gyártmányok férfi fehérneműekben ugy szintén legújabb angol férfi divat cikkek a tavaszi évadra megérkeztek Roth M. utóda kalap és férfi ruha üzletében a hol kizárólag csakis Karlsbadi cipők kaphatók.**

Telefon.

Telefon.

## Öngyilkosság peresztés miatt.

Nagyvárad április 12.

Tegnap délután, egy embert találtak a Rédey-kert fái között felakasztva. Még meleg volt a teste, de már nem élt akkor.

Kikutatták a zsebeit s találtak benne egy összegyűrt papirost, reá kúsza vonásokkal fel volt írva a halálának az oka.

A megindított vizsgálat a következőket derítette ki.

Madás János csermői hentes és koresmárosnak, rég idő óta egy pere folyt az aradi törvényszék előtt. Két ezer forint forgott szóban, ez képezte a szerencsétlen ember egész vagyonát.

A napokban a nevezett törvényszék előtt tárgyalták az ügyét, de azt a Madás hátrányára döntötték el. A szerencsétlen embert annyira elkeserítette ez az eset, hogy kezdett megbarátkozni a halál gondolatával s a legközelebbi vonaton Nagyváradra jött.

Itt van eltemetve négy gyermeke s mint a hátragyott levelében írta, azért jött Nagyváradra, hogy itt temessék el gyermekei mellé.

Többen látták dél felé, sétálni a Rédey kertben s délután 3 órakor már holttan esüngött egy régi fa ágán.

Levelét a következő hangon kezdi:

Tisztelt karok és rendek, akihez az én ügyem tartozik!

Bocsássanak meg, hogy így kivégeztem magamat, de nem tehettem másképp, mert a tőnk szélére jutottam. stb.

Négy oldalon keresztül folytatta levelét, melynek végén kérte az illető hatóságot, hogy gyermekei mellé temessék el.

A rendőrség részéről, amint hírt adtak az esetről, azonnal kiment Sarkady József rendőrbiztos és levágatta a hullát, aztán be szállították a bonczházba. Az orvos-rendőri bonczolást ma fogják eszközölni.

Az öngyilkos utolsó kívánsága bajosan fog teljesülni, mert senki sem tudja, hol van négy gyermeke eltemetve.

## IRODALOM.

### Uj versek.

— Zempléni Árpád újabb költeményei. 1893—97. Budapest. Szerző tulajdona. Ára 50 kr. 128 lap. —

Ha a szerzőt egy szóval kellene jellemeznem, azt mondanám, kiforratlan tehetség. Kiforratlan, mert hangulatra sok dissonanciát, gondolatra sok ellenmondást és skepszt, formára néhány középszerű darabot találunk kötetében, tehetség mert, kivált a kisebb darabok közt sok ügyes, szellemes, ötletes kedves dolgot találunk, technikája pedig sok helyen valósággal briliáns. Egy némely verses bensőségével, gyöngedségével valósággal Heinére emlékeztet. Pl. »Ha újra zöldül«, »Pompás város«, »Játék«, olyan darabok, melyekben sok van a »Buch der Lieder«, hangulatából. Gyöngéd bensőségével megható a »Karácsonyi halott«. Az ilyen versek között azonban nincs mit keresni az olyan frivol érzékies zengeményeknek, mint amilyenekkel egyik másik lapon találkozunk. Kellemesen érintett néhány helyen a hazafias líra megcsendülése, hiszen költészetünk meglehetősen kozmopolita irányt vett az utóbbi időben. A természetesség igaz érzés mellett a tartalmasság s az ötletes fordulat stíl az, amely a költőnél néhány helyen valósággal meglep. Szép komoly, mély igazsággal teljes az »Erdő« című hazafias költemény. Általában azt hisszük, hogy a szerzőnek egyelőre legjobb lesz megmaradni a hazafias és szerelmi líra körében. Sokkal kevésbé sikerültek elbeszélő és bölcselkedő költeményei. A bölcselmi költeményhez annál nagyobb igényeket fűzünk, mert megpróbálja gondolkozásunkat; cynikus és szofizmával telített bölcselmi költemény nem érdemel kegyelmet, kivált ha a legszentebb érzelmeket bántja. A szerző szellemes, ötletes fejű ember, de ettől a filozófiáig még hosszú az út. Sokat kell még olvasni, tanulni, gondolkodni a szerzőnek, míg ebben a genre-ben élvezhető produkál. A mostaniak közül egy se válik be. Van néhány szocialista — verse is; ezek is elmosódott zavaros poémák, sok helyen durvák és igazságtalanok. (»Szeretet május!«) Ha a szerző művecskéinek árnyoldalait tekintjük, ezeket egy forrásra lehet visszavezetni: nincs még a költőnek tisztult izlése. A bizarrban, sok helyen a bombasztban gyönyörködik. Műfordításai megválasztásában sem szerencsés. »A farkas halála«. De Viguy Alfrédétől még csak hagyján, ámbár ennek tanulsága is nagy szofizmán alapszik; de már Stecchetti költeményei közül »A kastély« csak nem találta széppnek? Mindent összegezve a fiatal költőnek jó szívvel ajánljuk a komoly tanulmányt s a kritika megszívlelését. Amily halátian dolog kritikusnak lenni oly hasznos dolog a költőnek meghallgatni a bírálatot. Még a legrosszabb sem haszon nélkül való. Mi még sokat várunk a szép tehetségű költőtől.

**Közgazdasági Ismeretek Tára.** cím alatt nagybecsű mű kiadásával készül hazai tudományos irodalmunkat gazdagítani a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság, mely a Nagy Lexikkal a tudományos ismeretek enciklopedikus összefoglalását és terjesztését oly fényes sikerrel kezdeményezte s most az egyes tudományzakok hasonló feldolgozásával tovább halad a megkezdett úton. A Közgazdasági Ismeretek Tára sokkal szélesebb keretű lesz, mint azt címe mutatja, amennyiben föl fogja ölelni a közgazdaságtan, az államgazdaságtan és statisztika anyagán kívül a gazdaságtörténetet, valamint a gazdaság és szocialpolitikát is. A mű tehát, hasonlóan a külföldön már létező irodalmi vállalatokhoz (Konrad: Staatshandwörterbuch, Say: Dictionnaire, Palgrave: Dictionary) valóságos tárháza lesz az említett

tudományágakba belevágó összes ismereteknek, számbavételével az elméletnek, a történeti fejlődésnek, az illető intézmények alapjául szolgáló jogi és közigazgatási rendszernek, sőt a bibliographiának is.

E mellett a munka első sorban nemzeti jellegű lesz, mert a magyar anyagot egész teljességben fogja tartalmazni, bár megfelelő helyen mindenkor figyelemmel leendő a külföldi viszonyokra és intézményekre. A Közgazdasági Ismeretek Tárában ennél fogva az elméleten kívül a magyar közgazdaság egésze, multja és jelen hasonló alapos feldolgozásban fog részeseülni, mint Németország, Franciaország és Anglia közgazdasága az említett művekben. A tervezett irodalmi vállalat értékét biztosítja nemcsak a szerkesztők: dr. Halász Sándor és dr. Mandelló Gyula közgazdasági írók személye, a kiket a Magyar Tudományos Akadémia nemzetgazdasági bizottsága és a Magyar Közgazdasági Társaság támogatnak vállalkozásukban, hanem azon illusztris szakférfiak egész serege, kik közreműködésüket már megígérték; az egyes cikkek az illető szerzők neve alatt tétetvén közzé. A munkában alig lesz tárgy, melyet ne elsőrendű szakiró tollából venne az olvasó. Az egyes, különösen magyar természeti cikkek után a bibliographián kívül lesznek részletes levéltári kutforrási utalások is, melyeket Tagányi Károly orsz. levéltárnok fog szerkeszteni. A Közgazdasági Ismeretek Tára 3 raskos kötetben 150 iv terjedelemben fog megjelenni, az első kötet még ez évben kerül a könyvpiaçzra, s tán már a jövő évvel a nagyszabású mű teljesen be lesz fejezve.

## EGYESÜLETEK.

**A keresk. kóroda ülése.** A nagyváradi kereskedelmi kóroda-egyesület igazgatóságategnapelőtt, vasárnap délután ülést tartott, melyen több kiváló fontosságú belügyét intézte el az egyesületnek. Megválasztották továbbá vezérigazgatónak Beczkay Lajost és Krugstein Izidort; pénztárnokká Kugler Ferenczet. A választott bíróságba Farkas Lászlót és Kalmár Jakabot, rendes és Hirschmann Edét póttagnak választották.

**A Sakkör gyűlése.** A sakkör igazgatótanácsa vasárnap délután ülést tartott, melyen jelen voltak Balásházy Bertalan, Böszörményi Géza, Farkas Izidor, Gesztesi Ödön, dr. Hoványi Gyula, Madaras Elek, Nidermann Antal, Vlasz Gyula és Urbán Adolf. Elnök távollétében dr. Hoványi Gyula, alelnök nyitja meg az ülést s bejelenti, hogy a körbe 12 új tag óhajiana belépni. Ezek fölött az igazgató tanács titkos szavazás útján határozott s a 12-öt egy hangulag fölvetve a kör kebelébe. Az új tagok: Bedő Károly, Bodronovszky Miklós honvédfőhadnagyok, Domokos Andor, Geher Hubert, Géczy István és Szepesi Andor honvédfőhadnagyok, Kerényi Miklós, Pallay Lajos, Sándor Albert, Popper Ákos es gróf Vass György. Ezekkel együtt a nagyváradi sakkör tagjainak összes száma: 140. Az igazgató-tanács ezután felhatalmazta az elnököt, hogy a kör beruházásaira minők: saktábla, nyomtatványok, továbbá a helyiségrészére a szükséges összegeket kiutalja. Az igazgató-tanács továbbá kimondotta, hogy a Nagyváradon megjelenő »Magyar Sakküjség«-ot, mint az egész ország egyedüli sakküjségét az egyletek és a sakkör tagjainak jóindulatu figyelmébe ajánlja. Végül Nidermann Antal indítványára Ehrenstein Mór és Schusztler Zsigmond híres magyar feladvány szerzőinek, — kik a Nagyváradi sakkörnek két sakk-problemát ajánlottak, jegyzőkönyvi köszönetet szavaz az igazgató-tanács s megbizaza a titkárt, hogy erről nevezettek, jegyzőkönyvi kivonatban értesitse.

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

Most már a gyár előtt állottak. Hatalmas épület volt, mellette szép lakóház villa volt, homlokán ott állott arany betűkkel. Arethusa.

Körül volt véve a most már veres levelű szőlőkkel. A kert még tele van virággal, a legkülönbözőbb fajú és színű őszi rózsák és georgina pompázik benne. Múskor itt minden csupa élet volt a játszó gyermekek a háziasszony a theasztal mellett a tarka aranyozott kaliczában levő papagály, a japáni ritkaságok, a chinai lámpák a fénylő virágvárák, mind mind eltűntek, a függönyök le vannak eresztve, most minden annak a néhány nap előtt kivonult gyászmenetnek szomorú hatása alatt áll.

Leonora kelke a most oly pusztá szomorú ház meggillantásakor, bár az 7 éven keresztül édes otthona volt, bizonyos megmagyarázhatlan nyomás alatt állott. Mily nagy szeretettel fogadják itt Ottó választottját: atyja anyja ugy szolván tenyerén hordozták, a gyermekek ruhájába kapaszkodtak és hogy élt itt e gazdag előkelő körben, mely elfeledteté vele a saját szomorú szegény otthonát? És most ott állott az ajtó előtt anélkül, hogy be akarna, betudna menni.

— Nem jössz be anyámat köszönteni?

— Fejét rázta: — Miért? feladatod csak nehezeniténem.

A fiatal ember nagyot sóhajtott igen igaz van, atyja és Leonora több nem szerették egymást, mindketten csak azt látják, hogy ö bolondul, nagyon bolondulcselekedett. A különbség csak az volt, hogy Leonora mindent megértett míg anyja kezét feje fölött összekulcsolva sirt panaszkodott és semmit sem értett a számadásból, melylyel férje soha sem kinozta. Az minden gondot távoltartott tőle, de Ottó sohasem kímélte.

— Olyan nagyon bánt az a gyűrű Leonora? Akkor add ide! szölt Ottó hangja oly gyengéd volt, oly megható, szemei egész világát árulták el a fájdalomnak annyira, hogy Leonora azt gondolta, önbizalma egészen megsemmisül és egy ideig ingadozott, kérdé magában, ha vajjon e férfiu szerelme, becsülése, oltalma nem többet ére-világ minden kincsével ha pedig eltaszítja magától nem a legdrágább kincset, élete szerencsését, boldogságát veti-e el?

— Mégsem gondolta magában — okos akarok lenni! érzékenykedéssel nem lehet a világgal kijönni. Ha ilyen Don Quiscote-hoz kötöm magam holnap már megbánom. Mig szabad vagyok, nyitva a világ számomra.

És visszaadta a gyűrűt, Ottó lehnzta a magát s vissza akarta adni, de hirtelen mást gondolt.

— Nem szól határozottan — ezt megtartom. Ez legalább emlék lesz, köteték, habár nagyon gyenge lesz; de mégis ki tudja, hátha használ még valamit, talán kitartást fog kölcsönözni, felüdit ha elfáradtam kezdek kétségbeesni. Leonora megtarthatom mint emléket? mint reményem zálogát bár hiu zálogát?

— Oh bizonyára mint emlékeztetek arra, kit nem sokára elfeledsz.

(Folyt. köv.)

## A háboru nyitánya.

A határon tegnapelőtt áttört görög bandák egy része B a l t i n o b a n ostromzás alatt tart 800 törököt, többi része pedig ismeretlen irányban nyomul előre. Ez a macedonai harcztér összes eseménye a határátlépése óta. Hire jár, hogy a görögök Epirus partján Prevesa és Narda. mellett is akartak csapatokat a szárazra vetni, és hogy két szállító hajó közül egyet a törökök elsülyesztettek, ezt azonban a »Sabah« nevű török lap maga is megczáfolja.

A görög rendes katonaság még nem lépte át a határt. A felkelő rajokat ugylátszik csak azért küldötte előre, hogy a török csapatok egy részét Macedoniában lekösse, s így a két sereg közti számbeli különbséget leszállítsa.

Másrészt a görög kormány nem fejezte be diplomaciai tárgyalásait, pedig a nép valóságban lázong már Athénban

és a porta is azzal fenyegetőzik, hogy maga végez Görögországgal.

Ujjabb távirataink a következők:

### Első támadás.

**Konstantinápoly, április 12.** (Saját tud. táv.) Artánál 9000 főnyi görög csapat török területre rontott, de 175 ember és 4 ágyú vereséggel véresen verettek vissza.

### A görögök Macedóniában.

**Athén, április 10** (Saját tud. táv.) Lariszai távirattal jelentik, hogy a felkelők megszállottak Báltinót és a kaszárnyákban levő 800 török katonát körülzárolják. A felkelők kilencz fogolykatonát küldtek Klabakába. A hadügyminiszter tartós összeköttetésben áll a trónörökösrel és thessáliei parancsnokokkal.

**Trikala, április. 12.** (Saját tud. távirata.)

A törökök abban a pillanatban támadták meg a felkelőket, amint a 200 főnyi utolsó csoport átlépte a határt. A törökök segítséget kértek s egyidejűleg komoly hangú irást intéztek a görög állomáshoz. A görög csapatok semlegesen maradtak s csak akkor viszonozták a tüzelést, mikor megtámadták őket A törökök és a felkelők a határtól egy órányi távolságban több órán át tüzeltek egymásra, Két görög felkelőt és három olasz önkéntest állítólag megöltek. Megerősítést nyert az a hír, hogy egy görög altisztet megsebesítettek.

### A görögök hadereje.

**Konstantinápoly, ápril. 12.** (Saj. tud. táv.) Katonai forrásból eredő hírek szerint a görög működő sereg három divíziója Epirus és Thessalia határán 38 gyalogezred zászlóaljából 14 lovas szakasz és 28 ágyútegeből áll, a mi körülbelül 50000 embert és 168 ágyút tesz ki. E haderő ujjabb csapatok szervezése által 70000 főre emelhető. Az önkéntesek, idegen légiök és nem rendes csapatok számát 8000 főre becsülik. Török részről ezzel szemben 120000 ember áll.

### Kölcsön a háborura.

**Athén, apr. 12.** (Saj. tud. táv.) A képviselői kamara a jövő hétre van összehíva. A lapok egy 20 mllió kölcsönt emlegetnek, mely felől a kormány a bankokkal tárgyalásba bocsátkozott.

### A háboru szele.

**Fiume, április 12.** (Saját tud. távirata.) A küszöbön álló háboru elől Macedóniából számos menekülő érkezik Lloyd hajókkal.

### A görög nép forrong.

**Páris, apr. 12** (Saját tudósítónk távirata.) Zsurnál, nak jelentik Athénből, hogy a polgárság elégedetlenkedik és azzal vádolja a királyt és a kormányt hogy csak komédiázzék a háboruval és csak a hadügyminiszter akarja komolyan a háborut.

### Görögország kritikája.

**Budapest, április 12** (Saját tud. táv.) A párisi »Matin« azt írja, hogy a görög felkelők betörése Macedóniába, csak az eddigi görög politika folytatása. A rendes hadviselés nagyon veszélyes lenne. Egyidejűleg el akarja hitetni Görögország, hogy kész a legvégsőre is és azért küldi előre a felkelőket. Egész eljárása nem egyéb a világ ijesztgetésénél.

### Török csapat szervezések.

**Konstantinápoly, apr. 12.** (Saját tud. táv.) Kiszovoban és Prizrendben három új gyaloghadosztályt állítanak fel az 1. 2. és 3. hadtest tartalékából és az ide tartozó redifekből. To-

vább jóváhagyta a porta, hogy a Kissovói vilajetben önkéntes csapatot szervezzenek egyenkint 2500 emberrel. Ezeknek rendeltetés helye Jaina lesz

## TAVIRATOK.

### Gonosz terv a király ellen.

Bécs, ápr. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Midőn Ferencz József király tegnap a burgba visszahajtatott, a köruton egy ismeretlen férfiú irást dobott a kocsijába. A rendőrség az ismeretlent rögtön letartóztatta. A rendőrségen az elfogott ember Obolszki lovagnak mondotta magát s azt állította, hogy fontos közlendői vannak egy merényletről, a melyet a király ellen terveznek Pétervárott, ott tartózkodása alatt. Az állítólagos Obolszki lovagot egyelőre fogva tartják. Eeóta élénk táviratváltás folyik Bécs és Pétervár között.

### Bende püspök aranymiséje.

Budapest, ápr. 12. (Saj. tud. táv.) Bende Imre püspök ez évben tartja aranymiséjét székhelyén. A ritka ünnepély tényének emelésére nagy előkészületeket tesznek. Az arany miséjén Kurk a plébános lesz a manu ductor, aki ezelőtt ötven évvel teljesítette ezt a szép tisztelet az akkor ifjú áldozár első miséjén.

### Baranyamegye főispán installációja.

Pécs, ápr. 12. (Saj. tud. táv.) Baranyamegyei közgyűlés elhatározta Fejérváry, az új főispán installációját, de még egy hazafias dolgot is végzett: tiltakozott a kvóta emelés ellen, sőt a mostani kvóta kiigazításért is önálló feliratot intéz.

### Pestmegye a kvóta emelés ellen.

Budapest, április 12. (Saj. tud. táv.) Pestvármegyei közgyűlése ma inpozáns módon fejezte ki tiltakozását a kvóta emelése ellen. Báró Prónay Dezső nagy szabásu, hazafias hangu beszédet mondott, a melynek végén indítványozta, hogy Hevesvármegye átíratát pártolják és feliratban tiltakozzanak a kvóta emelése ellen. A megye közgyűlése élénk, lelkes éljenzés közt egyhangulag elfogadta az indítványt. (Szegény mameluk Bihar megye és Nagyvárad!)

### Tanácskozások a kvótaügyben.

Bécs ápril. 12. (Saj. tud. táv.) már több ízben tartottak pár nap alatt miniszteri tanácskozást a kvóta ügyében. Bármily százalékban megállapodást ez ideig, csak merő önkényes kombinációnak mondanak. Annyi történt csudán, hogy megállapították a modus pro cere dit, ha netalán a kvóta-bizottságok tárgyalásai nem vezetnének eredményre.

### Rozsnyói választás.

Rosnyó, ápril. 12. (Saját tud. távirata.) Gróf Adrássy Gyulát ma Rozsnyón nagy szó többséggel a rozsnyói kerület orsz. gy. képviselőjének választották.

### Bánffy a királynál

Bécs, apr. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Ő Felsége tegnap délben audenciára fogadta báró Bánffy miniszterelnököt, a ki egy óra hosszúra időzött a királynál. Délután a király elnöklése alatt, minisztertanácskozás volt Badeni

Bánffy és Lukács részvételével, mely után Bánffy Goluchovszkinál tanácskozott. Este a magyar miniszterek visszatérnek Pestre.

### Öngyilkos nagyherceg.

Páris, ápr. 12. (Saj. tud. táv.) Meklenburg Schverin nagyherceg, kinek halálát ma jelentették a lapok Cannesből — öngyilkos volt. Fájdalmas betegség gyötörte s orvosát tegnap kérte, hogy hagyja magára. Ezután heves láz-rohamtól meglepetve eltávozott a villából és a szomszédos hidról leugrott. Visszatért a villába, hol fél óra múlva meghalt.

## KÖZGAZDASÁG.

### A mütrágyagyár új alapon.

A nagyvárad mütrágyagyár részvénytársaság vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését.

Száhlender Károly elnöklése alatt jelen voltak: Sal Ferencz, Hoványi Géza, Lederer Dávid, Weisz Gábor, Laszky Ármin, Wiener Jenő, Rendes Vilmos, Dr. Kálmán Izidor, Roóz Simon, Moskovics Mór, Dr. Radó Ignác, Reismann Mór és Dr. Markus László jegyző.

Mindenekelőtt az igazgatóság által nagy gondalal kidolgozott és a legapróbb részletekre kiterjeszkedő s Wiener Jenő ügyvezető aláírásával is kibővített jelentést olvasták fel, melynek végén egy javaslatot terjesztettek a közgyűlés elé. E jelentésben említés van téve a vállalat elé kezdettől gördített akadályokról, mely akadályokat az igazgatóság ügybuzgósága és áldozatkészsége törekedett ugyan kisebbiteni, de egészen elhárítani nem sikerült s ezért most azon javaslatot teszi, hogy a jelenlegi részvények 80%-kal lebélyegeztessenek és a részvények névértékéből eként leirt összeg, a veszteség számlán mutatkozó mennyiség elenyészésére fordítsák.

Miután pedig a vállalat ma már úgy van berendezve és felszerelve, hogy a legmeszszebb menő igényeket is kielégítheti s hogy a külföldön is, a legelső és legkedveltebb készletet nyújtja a gazdaközönségnek, egy szakszerűleg kidolgozott tervezetet terjesztett a közgyűlés elé. Ebben kimutatja, hogy ha kellő forgó tőke álland rendelkezésére a társulatnak, jó és virágzóvá nővi ki magát.

Ennélfogva indítványozza az igazgatóság, 500 drb. 100 frtos névértékű új törzs részvény kibocsájtását.

A közgyűlés, a kapott felvilágosításban megnyugodván, a javaslatot egyhangulag magáévá tette s a részvény lebélyegzését és az új részvények kibocsájtását elrendelte. Az igazgatóság viszont biztosította a régi részvényeseknek az elsőbbségi jogot az új részvény-írásnál 1897. június 15-ig.

Az új részvényírás legutolsó határidejéül 1897. augusztus hó 15-ét tüzték ki.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést beárta.

Elhalasztott országosvásár. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urnak 1897. évi ápril hó 9-én kelt 22950. VI. sz. leiratára való hivatkozással van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a fentnevezett miniszter nr megengedte, hogy a Biharvármegye területéhez tartozó Sarkad községben a f. évi április hó 17. és 18-ikára eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi április hó 24. és 25-én tartassék meg. Nagyvárad, 1897. április 11. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Jankó József elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

Ülés a kamarában. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara iparos osztálya ma, kedden délután 3 órakor ülést tart, Bertséy György elnöklése alatt.

Lőosztályozás. A magy. kir. Honvédelmi Miniszter urnak 72500. 1897. szám alatti leiratával a város területén található lovak osztályozása elrendeltetvén ezen osztályozás kereszttulvelére határidőül folyó évi április hó 21. és 22-ik napja kitézetik. Felhivatnak ennélfogva

Nagyvárad összes lóartói, hogy lovaikat és pedig: Olasz és újvárosi részről április 21-ik, Várja-, Velence-, Csillagváros és Kút város részekből április 22-ik napján reggeli 8 órakor megvizsgálás és osztályozás céljából az újvárosi lóvásártérre annál is inkább elővezessék, mivel különben az 1873. XX. t. cz. 9. §-a értelmében a kényszer állításból eredő költségeken kívül a visszatartott lovak minde- nike után 10 frittől 100 frittig terjedhető pénz- bírsággal fognak büntettetni. Nagyvárad, 1897. április hó 8-án Darvas Lajos, tanácsnok.

### Első Magyar általános biztosító társaság igazgatóságának jelentése.

Tisztelt közgyűlés! Az 1896-ik évi zár- számlát és mérleget, a felügyelő bizottság jelentésével együtt van szerencsénk ezennel be- terjeszteni. Megelégedéssel utalunk a múlt év üzleteredményére, mely a jégbiztosítási osztály- ban szenvedett tetemes veszteség dacára, ki- eléghetőnek mondható és a múlt évihez ha- sonló osztalék kifizetését teszi lehetővé. Üze- lünk folytonos örvendetes haladásáról és egész- séges fejlődéséről tanuskodik tavalyi tűz- és szállítvány-osztályi díjbevételeink, mely az 1896- ik évi 5,703,520 forint 34 krról 5,823,941 frt 78 krra emelkedett, vagyis 120,421 frt 44 krra díjszaporodást mutat. Szállítvány-biztosítási tüzletünk — melyet csak szűk korlátok közt és nagy elővigyázattal folytatunk — múlt év- ben szerény hasznot eredményezett. Kamatjé- vedelmünk, tőkéink czélszerű és biztos elhelye- zése folytán, a tavalyihoz képest szintén eme- kedett. Tartalékaink az előző év számaival öss- zehasonlítván, azok következő emelkedést mu- tatnak. Ugyanis: Az életbiztosítási díjtartalék 27,779. 598 frt 49 krról 29,550.383 frt 99 krra, külön tartalékunk 600.720 frt 80 kr. 701.096 frt 14 kr. a társaság Lévy-alap-ja 82,871 frt 01 kr. 84.985 frt 81 kr. a tisztviselők nyugdíjalapja 544.982 frt 59 kr. 557. 320 frt 39 kr. emelkedett, míg az Első magyar általános biztosító társa- ság ezredéves alapítványa 30.900 frtra rug. Tűz- és szállítványbiztosítási díjtartalékunkat a tavalyi 2, 020. 000 frittal vezettük elő, mi- után ezidőszert nem forog fenn annak szük- sége, hogy azokat növeljük. Együttal bemutat- juk az életbiztosítási osztály külön jelentését és zárszámadását és javasoljuk a két zárszám- lában kimutatott 1,003.753 frt 44 krt tevő nyeresemény felosztására nézve, hogy az alap- szabályok 56. 57. és 59. §-ai értelmében: 50%, 195.437 frt 90 kr. után az életbiztosítottak nyereseményrészeül 97.718 frt 95 kr. 10%, 1,003.753 frt 44 kr. után a külön tartalék ré- szére 100.375 frt 34 kr. 6%, 1,003.753 frt 44 kr után igazgatósági nyeresemény-osztalékra 60, 225 frt 20 kr. 3%, 1,003.753 frt 44 kr után a tisztviselők nyereseményosztalékra 30.112 frt 60 kr. 2%, 1,003.753 frt 44 kr után a tisztviselők nyugdíjalapra 20.075 frt 07 kr. összesen 308.507 frt 16 kr. fordítottassék és a fenmaradó 695. 246 frt 28 krról minden egész részvény után 230 frt 690.000 frt — kr. fizetessék ki. Az ezut- án még rendelkezésére álló 5.246 frt 28 kr. pedig az idei közhasznu czélu adakozások fe- dezésére tartalékba helyeztessék. Végül a t. választmányal egyetértőleg megállapított köz- hasznu adakozásoknak jegyzékét azon kérés- sel terjesztjük be, hogy azt jóváhagyni méltó- zassék. Budapesten, 1897. márczius hó 15-én. Tisztelettel Az igazgatóság: *Báró Harkányi Frigges. Jeney Lajos. Ormody Vilmos. Báró Schosberger Zsigmond. Gróf Zichy Nándor.*

### Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. április. 12-én.	
Magyar aranyárjádék 4%	121.75
Magyar koronajárjádék	99.20
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	139.—
Oszták járadék papírban	101.—
Oszták járadék ezüstben	101.—
Oszták járadék aranyban	122.25
Oszták korona járadék	100.75
1860. oszták államsorsjegyek	41.—
Oszták magyar bankrészvény	935.—
Magyar hitelbank részvény	387.—
Oszták hitelintézeti részvény	350.80

Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	841.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	— — —	9.50
Német birodalmi márka	— — —	58.60
London vista	— — —	119.50
Páris vista	— — —	47.57 1/2
20 márkás arany	— — —	11.72

## SZERKESZTŐI POSTA.

**Husvétra. Senior.** Hogy valakit szeret a mamája ez szép, de hála Istennek még rendes domog; hogy husvétkor gondolnak rá s bár senior log; hogy husvétkor küldenek neki (igaz, hogy kumégis piros tojást küldenek neki) az meg éppen megható; hogy aztán laes bort is!) az meg éppen megható; hogy aztán valaki ezt kurta sorokban írja meg, mintha vers lenne ez is megbocsátható. De azt már ne tessék kívánni, hogy ki is adjuk. Sokkal szívesebben veszünk, ha b. ígéréte szerint prózai dolgozatokkal keres fel bennünket.

**K. Ö.** A kérdéses cikket nem küldjük vissza, míg az új meg nem érkezik. A napot még nem tudjuk s éppen azért nem szeretnénk hoppon maradni.

**Névtelen tanácsadó.** Akinek nincs bátorsága kiírni a nevét, annak nincs joga tanácsokat osztogatni. Aki pedig feltételezi egy tisztességes emberről, hogy hazudik és amit másokat, az csak megvetést érdemel. Végre még egyet: tanuljon meg helyesen írni, mert aki azt írja: »ojjan«, az önkénytelenül is elárulja származását, bár levelében szítja az ő fajtájubeliakat.

— **Ö.** Ez sem sokkal jobb, mint az előbbie, hanem azért egy kis módosítással sorát ejtjük az ünnepek után.

A szerkesztésért felelős:

**Dr. VUCSKICS GYULA.**

## NYILTTÉR.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség és igen tisztelt vevőink szíves tudomására hozni hogy **tavaszi és nyári árjegyzékünk** megjelent és több ezer példányban szétküldetett.

Árjegyzékünk, melyet kívánatra **bárhova bérmentve küldünk**, több mint 200 rajzban ismerteti cikkeinket és azok árait, s mivel több alkalmi cikk mintái is mellékelve vannak, különösen a levélbeni megrendeléseket igen megkönnyíti.

**Különös figyelembe ajánljuk a jelenleg tetemesen leszállított s árjegyzékünkben felsorolt összes**

## vásznainkat,

melyekből szívesen szolgálunk mintákat, — **vidékre bérmentve.**

A jelenlegi dívat rövid leírása igen kellemes tájékozást nyújt a szükséglet fedezésére, s midőn ez alkalommal még tudatni óhajtjuk, hogy

ujdonságaink **női ruha szövetekben, selyem kelmékben, nyári ujdonságokban, mint napernyő, ruha díszek** stb. már teljesen beérkeztek, tisztelettel felhívjuk a nagyérdemű közönséget ezen áruink megtekintésére.

## Nagy feltűnést keltő

olesó árban árusítunk ezen alkalomból raktárunkra nagy mennyiségben érkezett, **kitűnő minőségű, teljesen színtartó kartonokat, méterje 19 kr., mosó pikét, méterje 28 kr., ruha satint, méterje 35 kr., ezen áruk egészen új s teljesen hibátlanok**, miért is nem tévesztendő össze a csódtömegekből szerzett párti árukkal.

Kiváló tisztelettel:

**KUNZ JÓZSEF és TÁRSA,**  
1-3 Nagyváradi, Szent László-tér.

## ALACS és RITTER

czukrászata  
Nagyvárad, Bémer-tér.

Több kiállításon arany-, ezüst- és érdem-éremmel kitüntetve.

Tisztelettel tudatjuk a n. közönséggel, hogy a közelgő **husvéti ünnepekre**

## czukor-tojásainkat

**3 krtól a legmagassabb** árig, valamint **selyem, plüsch és atlas tojásokat** művészi kivitelben

**mérsékelt árban.**

Továbbá **Bonbonierek, kassetták és dobozok** nagy választékban kaphatók. Hirneves **pozsonyi diós és mákos patkók.** Ófelsége által kitüntetett

**Chocolad, Salon, Crém-Bombonok**

egyedüli készítője.

Postai megrendelések gyorsan és gondos csomagolással bárhova teljesítetnek.

A n. érdemű közönség b. pártfogását kérve

tisztelettel

110 6-8 **ALACS és RITTER,**  
czukrász.

## Kérelem a t. közönséghez!

A közelgő husvéti ünnepek alkalmából bátor vagyok t. vevőimet, valamint a n. é. közönséget tisztelettel felkérni, hogy a szándékolt bevásárlásait, egymint

**férfi-, női- és gyermekcipők, kalapok, nyakkendők, fehérneműk s minden-**  
**nemű férfi-divatezikeket**

már most szíveskedjenek fedezni, miután üzletem közvetlenül az ünnepek előtt rendesen oly látogatottságnak örvend, hogy a legjobb akaratom mellett képtelen volnék a szokott pontossággal m. tisztelt vevőimet kielégíteni.

Fenti kéréssel kapcsolatosan tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy raktárom választékosság tekintetében bármely fővárosi üzlettel kiállja a versenyt.

Mély tisztelettel 116 3-3

**Leitner Lázár,**

Nagyvárad, Zöldfa-utca Zöldfa-kávéházzal szemben.

A hires erdélyi   
 **hegyi borok**

kaphatók



**Teutsch B. József**

pinceszéből

**KÁDÁR és KISS**

119-1-2

czégnél,

Nagyváradon.

**Erődi H. czukrászata**

Nagyvárad, Fő-utca.

Elvállal és pontosan teljesít, úgy helybeli mint vidéki mindenféle szakmájába vágó megrendeléseket

**mérsékelt árak mellett.**

Vidéki küldemények gondos csomagolás és pontos szétküldés következtében rendes időben és sértetlen állapotban érkeznek.

Ugyanott **husvéti czukor és selyem-, plüs-, atlasz-disztojások 3 krtól 10 frtig kaphatók.**

106-6-10

# Uj Butortelep!!

# PORJESZ HERMAN

bútor gyári raktára

Nagyváradon, Zöldfa-utca 34. szám.

Elegáns asztalos és saját műhelyemben készült kárpitos-butorok

Háló-, ebédlő-, uri-szoba-, és szalon-berendezések igen nagy választékban

minden modern izlésben, u. m. angol-, góth-, mór-, ó-német és francia renaissance, baroque, roccoco és empire-stylben.

Hajlított fa-, vas- és rézbutorok, függönyök, szőnyegek, képek s díszítési tárgyak igen jutányos árban.

**Pontos kiszolgálás!**

**Couláns eljárás!**

**Kívánatra rajzok és költségvetések.**

88-7-20

Vas és rézbutorok órási választékban gyári árak mellett.

Teljes lakás kávéház-, szálloda- és fürdő-berendezések.

## Hirdetmény.

**A Nagyváradon alapítandó:  
»Biharmegyei Korona-takarék és hitelszövetkezet,«  
részjegyeire (hetenkinti befizetés  
**Egy korona**) aláírásokat el-  
fogad a**

**Biharmegyei takarékpénztár,**

95 9—0

Kossuth Lajos utca.

Nagyvárad város árverelő küldöttsége elnökétől.

84  
1897 g. ü. sz.

## Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsának 99—897. sz. a. kelt határozata értelmében az 1897. évi április hó 30-ik napján délelőtt 10 órakor a városház gyűléstermében a következő bérlet fog nyilvános árverés útján kiadatni.

I. város tulajdonát képező „Korona“ vendéglő s a hozzá tartozó melléképületek bérlete az 1897. évi június hó 1-től 1903. évi június hó 1-ig terjedő 6 (hat) egymásután következő évre: kikiáltási ár 800 frt évi bérösszeg.

A bérlemény mint lakhelyiség, esetleg — mint eddig korcsma és szállóhelyül is használható; azonban az ítélmérési jog a fennálló törvény értelmében külön lesz kérelmezendő.

Árverelni szóval, vagy zárt ajánlatok beadása által lehet.

Árverelők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 80 frtot késepenzben vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénzül az árverés megkezdése előtt az árverelő küldöttség elnökének kezeihez letenni, vagy azt a beadandó és 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikhoz mellékelni.

Zárt ajánlatok **1897. év április hó 30-ik napján délelőtt 10 órájáig** a küldöttségi elnökhöz nyújtandók be, s a zárt ajánlatokban határozottan megemlítendő, miként árverelő az árverés fel-

tételeit ismeri és azokat egész terjedelmében elfogadja.

A fent kitett időn túl benyújtott zárt ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A tett ajánlatok árverelőt a leütéskor azonnal, a város közönségét azonban csak a törvényhatósági bizottság jóváhagyása után kötelezik.

Az árverési feltételek Papp János gazdasági tanácsnok hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyváradon, 1897. április 8-án.

**PAPP JÁNOS**

gazdasági tanácsos,  
árverelő küldöttség elnöke.

## A kinek jó czipőre

van szüksége, nem mulaszthatja el felkeresni a

**GÁLL LÁSZLÓ** újonnan átalakított  
czipő-áruházát.

hol mindenkor a legújabb divatu legnagyobb részt

**saját készítményü czipők és eszímák**  
legelegánsabb kivitelben és olcsó árakon kapható.

Egyben tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy mivel én kizárólagosan czipő-készítéssel és eladással foglalkozom, alkalma nyílik a n. é. közönségnek mellőzve a gyári munkát, saját készítményü tartós czipőket vásárolni.

Megrendelések pontosan saját felügyeletem alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

**GÁLL LÁSZLÓ.**

113 3—10

## Vendéglő átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Nagyváradon Nagy-Malom-utca 257. sz. a. (Léderer és Kálmán szeszgyár mellett) évek óta fennálló, kitünő hírnevü

## OSVÁTH-féle vendéglőt

nővérem özv. Osváth Józsefné, a „Nagyvárad-Szöllősi Gőz-Sörgyár“-nak bérbe adta és én azt kezelés végett átvettem.

Izletes, magyar konyhában készített ételek, tiszta kezelésü eredeti magyar borok a földéből mindenkor frissen szállított kitünő „LÁSZLÓ“-sör és kényelmes helyiségeim mind oly előnyök, melyek a nagyérdemü közönség ez iránybani igényeit teljesen kielégítik.

A mindig kedvelt és folyton látogatott

 **TEKEPÁLYA** 

egészen újonnan épített fel és teljesen befedve, bármely időben is rendelkezésre áll.

Kérve, hogy a nagyérdemü közönség néhai sógorom, Osváth József iránt annyi éveken át tanúsított jóindulatu pártfogását részemre is biztosítani sziveskednék, maradok

alázatos szolgája

**RÖHLICH JÓZSEF,**

bérlő.



# Telefon.



## Kiárusítás!

Van szerencsém tisztelt vevőim és a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Nagyváradon legnagyobb kész női és leány felöltő raktáromat mig a készlet tart tetemesen leszállított árban kiárusítom. Egyideileg ajánlom dúsan berendezett raktáromat legujabb szines és fekete ruhakelmék, selymek, díszek és mindenemü kellékekben továbbáleghíresebb gyártmányu vászonzon chiffon és asztalnemüimet nemkülönben eső és napernyőimet eredeti gyári árban valamint szőnyeg függönyök, női és férfi fehérenemüt, csipke és szallagokat verseny nélküli olesó árakban.

A n. é. közönség szives pártfogásáért esedezve, ígérem, hogy elvemhez hűen mindenkor törekedni fogok pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által azt kiérdemelni.

Tisztelettel

**FLEGMAN ARMIN,**  
Nagyvárad, Zöldfa-u. elején.

114 5-10